
ประสิทธิภาพของเลันไยอะคริลิกแมงกานีสออกไซด์ในการดูดซับเรเดียม-226 จากน้ำทะเล
Efficiency of Manganese-Oxide Acrylic Fibers for Adsorption of ^{226}Ra from Seawater

เพชรณัช จิตสารณี

ภาควิชาการวิชาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

Pachoenchoke Jintasaeranee

Department of Aquatic Science, Faculty of Science, Burapha University, Chonburi, 20131 Thailand

---

บทคัดย่อ

ศึกษาประสิทธิภาพของเลันไยอะคริลิกแมงกานีสออกไซด์ในการดูดซับเรเดียม-226 จากน้ำกลันซึ่งเติมเรเดียม-226 โดยใช้เลันไยอะคริลิกชนิด TORAY 3 denier ที่ผลิตในประเทศไทย พบร้าเลันไยแมงกานีสออกไซด์ชนิด MnO_2 AF-2 ที่เตรียมโดยแซ่เลันไยอะคริลิกในสารละลายน้ำเดี่ยวไฮดรอกไซด์ ความเข้มข้น 3 มोลาร์ ที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง จนเลันไยเปลี่ยนจากสีขาวเป็นสีส้มแดง และแซ่ในสารละลายน้ำเดี่ยวไฮดรอกไซด์ ความเข้มข้น 0.5 มोลาร์ ที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง จนเลันไยเปลี่ยนจากสีส้มแดงเป็นสีดำมัน มีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 จากน้ำกลันที่เติมสารมาตรฐานเรเดียม-226 ความเข้มข้นเริ่มต้น 10.0 นาโนกรัมต่อลิตร คิดเป็นร้อยละ 94.9 ± 2.2 โดยมีเบลงก์ 0.2 ± 0.1 จำนวนการ试验ตัวต่อกรัมของเลันไย เมื่อกรองน้ำกลันที่เติมสารมาตรฐานเรเดียม-226 ผ่านเลันไยที่เตรียมโดยวิธีนี้ทังก้า 5 กรัม ที่บรรจุในท่อพลาสติกทรงกระบอกขนาดเล็กผ่านศูนย์กลาง 1.27 เซนติเมตร ยาว 20 เซนติเมตร โดยควบคุมอัตราการองเป็น 250 และ 500 มิลลิลิตรต่อนาที พบร้าเลันไยมีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 ร้อยละ 88.6 ± 2.1 และ 94.9 ± 2.2 ตามลำดับ

สามารถใช้เลันไยแมงกานีสออกไซด์ที่เตรียมได้นี้ร่วมกับวิธีเคราะห์ทางเคมีเพื่อตรวจวัดปริมาณเรเดียม-226 ละลายน้ำได้ที่ความเข้มข้น 0.02 พีโคกรัมต่อลิตร โดยที่เลันไยมีประสิทธิภาพสูงมากพอเพื่อใช้ดูดซับเรเดียม-226 จากตัวอย่างน้ำทะเลปริมาตร 4 ลิตร จากการตรวจวัดปริมาณเรเดียม-226 ละลายน้ำ จำนวน 6 สถานี บริเวณบางปะกง เอสซีพีบัวมีการเปลี่ยนแปลงในช่วง 13.11 ± 2.43 ถึง 108.29 ± 6.98 พีโคกรัมต่อลิตร โดยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจากปากแม่น้ำออกสู่ทะเล

คำสำคัญ : เลันไยอะคริลิกแมงกานีสออกไซด์, เรเดียม-226, ดูดซับปริมาณเรเดียม-226, เครื่องวัดรังสีเอกซ์

---

* Corresponding author. E-mail: pachoen@buu.ac.th

Abstract

The efficiency of MnO_2 acrylic fiber type TORAY 3 denier that was produced in Thailand for adsorption of ^{226}Ra from distilled water spiked ^{226}Ra 10.0 $\mu\text{g/l}$, was studied. The result shown that this acrylic fiber is converted to MnO_2 acrylic fiber by soaking in 3 M NaOH solution at 80 °C for 1 hour. It will start to develop an orange-red color and then soak in 0.5 M KMnO_4 solution at 80 °C for 1 hour until it became blacken. This shown a significant adsorbent efficiency of $94.9 \pm 2.2\%$, and a low blank at 0.2 ± 0.1 dpm/g-fiber. The removal efficiency of ^{226}Ra by 5 grams of MnO_2 acrylic fiber in the filter column, 1.27 cm in diameter and 20 cm long, at a linear flow rate of 250 and 500 ml/min was between $88.6 \pm 2.1\%$ and $94.9 \pm 2.2\%$ respectively.

The MnO_2 acrylic fiber and extraction technique participation can be used to quantitative analysis of ^{226}Ra from water concentration of 0.02 $\mu\text{g/l}$ and can be used to adsorb ^{226}Ra from 4 liters of seawater. Measuring of concentration of dissolved ^{226}Ra in seawater from 6 stations at Bangpakong estuary varied between 13.11 ± 2.43 and 108.29 ± 6.98 $\mu\text{g}/100\text{-l}$ and show higher concentration in seawater than that of river mouth.

บทนำ

เรเดียม-226 เป็นธาตุกัมมันตรังสีตามธรรมชาติที่พบทั่วไปในพินและแร่ มีสมบัติละลายน้ำได้ดีและมีค่าครึ่งชีวิตยาวนานกว่าเรเดียมไอโซโทปอื่น การพุพังและการชะล้างเป็นตัวการนำเรเดียม-226 ละลายจากผิวดินลงสู่น้ำใต้ดิน เอสทูรี (estuary) และชายฝั่ง (Wang & Willis, 1965; Seymour, 1971; Faure, 1986) ในระดับความเข้มข้นต่ำมากซึ่ง 1-40 พีโคกรัมต่อกิโลกรัม (pg/100-g) (ฟูเกียรติ ลินาคม และคณะ, 2531; Moore, 1969; Moore & Reid, 1973; Hancock & Murray, 1996; Lee, Kim & Moon, 2005; Nozaki *et al.*, 2001) มีรายงานว่า แพลงก์ตอนพืชกลุ่มไดโนแฟลกเจลเลตและไคลอตอมมีการสะสมเรเดียม-226 ในเซลล์ โดยพบวามีแนวโน้มการสะสมเป็นปริมาณเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะช่วงเวลาที่แพลงก์ตอนพืชมีการเจริญอย่างรวดเร็ว (Lee & Kim, 2006) เรเดียม-226 ที่แพลงก์ตอนพืชสะสมอยู่นั้นสามารถเคลื่อนย้ายไปตามสายใยอาหารและเข้าสู่ผู้บริโภคได้โดยตรง (IAEA, 1990) เมื่อเรเดียม-226 เข้าสู่ร่างกายผู้บริโภคแล้วจะสะสมในโครงกระดูกและอาจก่อให้เกิดมะเร็งในโครงกระดูก (Mays *et al.*, 1985; USEPA, 1996)

เนื่องจากในน้ำทะเลมีปริมาณเรเดียม-226 ละลายเป็นปริมาณน้อยมาก ทำให้ไม่สะดวกในการตรวจวัดปริมาณเรเดียม-226 ในน้ำโดยตรง จึงมีการพัฒนาวิธีการเก็บตัวอย่างเรเดียม-226 จากน้ำทะเลโดยใช้เลันนิล์แมงกานีสออกไซด์ (MnO_2 fibers) ที่มีประสิทธิภาพในการดูดซับแร่ธาตุสูงเป็นตัวกลางในการดูดซับเรเดียม-226 จากตัวอย่างน้ำทะเลปริมาณมากก่อน และจึงตรวจวัดปริมาณเรเดียม-226 จากเลันนิล์ (Moore, 1969; Moore & Reid, 1973) อย่างไรก็ตามมีรายงานว่าเลันนิล์แมงกานีสออกไซด์ที่เตรียมจากเลันนิล์ของคริลิกต่างชนิดกันมีประสิทธิภาพในการดูดซับเรเดียม-226 จากน้ำทะเลแตกต่างกัน (Moore & Reid, 1973; Yamada & Nozaki, 1986; เพชรยูโซค จินตเศรษฐี, 2541) นอกจากนั้น น้ำหนักของเลันนิล์แมงกานีสออกไซด์ที่ใช้ในการดูดซับรวมทั้งอัตรากรองตัวอย่างน้ำผ่านเลันนิล์ที่ต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 แตกต่างกันด้วย (Moore & Reid, 1973; Yamada & Nozaki, 1986) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาประสิทธิภาพของเลันนิล์แมงกานีสออกไซด์ที่ใช้รวมถึงน้ำหนักและอัตรากรองที่เหมาะสมในการดูดซับเรเดียม-226 ก่อนนำไปใช้ในการเก็บตัวอย่างจากภาคสนาม

การตรวจวัดปริมาณเรเดียม-226 ที่ถูกดูดซับไว้บนเลันนิล์สามารถทำได้โดยตรงจากการตรวจวัดปริมาณนิวเคลียนลูกของเรเดียม-226 เช่น บิสมัล-214 และเรดคอน-222 แล้วจึงคำนวณปริมาณเรเดียม-226 จากปริมาณของนิวเคลียนลูกที่วัดได้ (Moore & Reid, 1973; Moore, 1976; Moore & Santschi, 1986; Yamada & Nozaki, 1986) แต่วิธีการตรวจวัดดังกล่าวยังมีข้อจำกัด กล่าวคือ ต้องรอให้เรเดียม-226 อยู่ในภาวะสมดุลกับนิวเคลียนลูก ก่อนการตรวจวัด ทำให้ต้องใช้เวลาหาก อีกทั้งยังต้องระวังการแทรกแซงจากการสลายตัวของยูเรเนียม-235 ทำให้ค่าที่ตรวจวัดได้สูงเกินจริง แต่หลังจาก ชนิชฐาน กลมรัตน์ (2523) และ บุญสม พรเทพไก่มลันต์ (2525) เสนอวิธีวิเคราะห์ทางเคมีเพื่อแยกเรเดียม-226 จากตัวอย่างน้ำจีด แล้วทำให้บริสุทธิ์ก่อนวัดปริมาณเรเดียม-226 โดยตรงด้วยเครื่องวัดรังสีชนิด gas flow proportional counter ซึ่งพบว่าทำให้ประลิทมิภพการตรวจวัดสูงขึ้น 4 เท่า โดยใช้เวลาในการวิเคราะห์น้อยกว่าการตรวจวัดเรเดียม-226 จากนิวเคลียนลูก หลังจากนั้นเพชรยูโซคจินตเศรษฐี (2541) พัฒนาวิธีการวิเคราะห์ทางเคมีดังกล่าว โดยแยกเรเดียม-226 ออกจากตัวอย่างเลันนิล์แมงกานีสออกไซด์ในลอน และทำให้บริสุทธิ์ก่อนแล้วจึงตรวจวัดปริมาณเรเดียม-226 และพบว่าหากใช้วิธีวิเคราะห์ทางเคมีร่วมกับการเก็บตัวอย่างด้วยเลันนิล์แมงกานีสออกไซด์ อาจสามารถวิเคราะห์ปริมาณเรเดียม-226 จากตัวอย่างน้ำทะเลลบวิเวณเอสทูรีซึ่งมีปริมาณน้อยกว่าน้ำผิวดินได้

วัสดุอุปกรณ์และวิธีการ

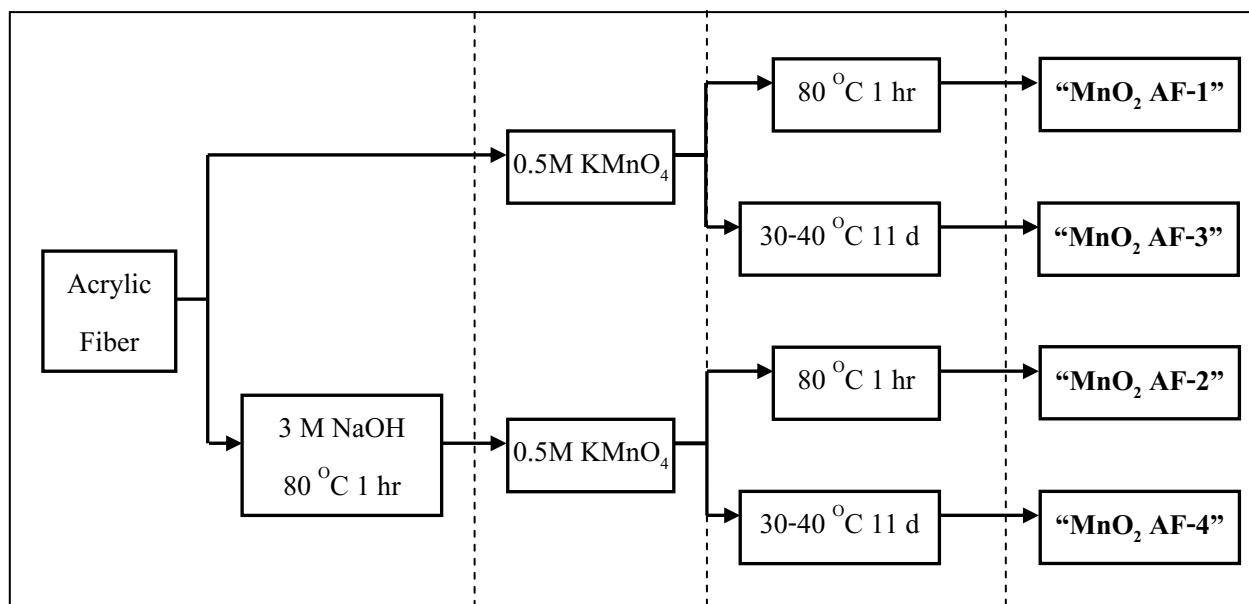
เลันนิล์อะคริลิกที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นชนิด TORAY 3 denier ที่ผลิตในประเทศไทย การทดสอบคุณสมบัติเบื้องต้น (pre test) โดยแช่เลันนิล์ในสารละลายนิยาጀดรอกไซด์ ความเข้มข้น 6 โมลาร์ (6 M NaOH) ที่อุณหภูมิ 90 องศาเซลเซียส ตามวิธีของ Moore and Reid (1973) พบร่วมกับการเก็บตัวอย่างด้วยเลันนิล์แมงกานีสออกไซด์ อาจสามารถวิเคราะห์ปริมาณเรเดียม-226 จากตัวอย่างน้ำทะเลลบวิเวณเอสทูรีซึ่งมีปริมาณน้อยกว่าน้ำผิวดินได้ สำหรับการเตรียมวัสดุอุปกรณ์และวิธีการ ให้เตรียมวัสดุอุปกรณ์และวิธีการตามที่ระบุไว้ในตาราง 1 ดังนี้

ที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส พนทว่าเลันนี้เปลี่ยนจากลีข้าวเป็นสีดำมันโดยไม่เกิดตะกอน ส่วนการแซ่เลันนี้ในสารละลาย 0.5 M KMnO_4 ที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 3 วัน ตามวิธีของ Moore (1976) และ Nozaki (1983) ไม่ทำให้เลันนี้เปลี่ยนเป็นสีดำมันอย่างสมบูรณ์ แสดงให้เห็นว่าเลันนี้ที่ผลิตในประเทศไทยมีสมบัติแตกต่างจาก Moore and Reid (1973), Yamada and Nozaki (1986) และ เพชริญ โชค จินตเศรษฐี (2541) การทดลองเพื่อศึกษาวิธีการที่เหมาะสมเพื่อเตรียมเลันนี้ในแมงกานีสออกไซด์อะคริลิก (การทดลองที่ 1) แล้วคัดเลือกเลันนี้ที่มีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 สูงสุดมาใช้ในการศึกษาน้ำหนักของเลันนี้และ

อัตรากรองที่เหมาะสม (การทดลองที่ 2 และ 3) ซึ่งเลันนี้มีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 สูงสุด ก่อนทำการเก็บและวิเคราะห์ปริมาณเรเดียม-226 จากน้ำทะเลโดยใช้เลันนี้เตรียมได้ (การทดลองที่ 4)

การทดลองที่ 1 วิธีการที่เหมาะสมเพื่อเตรียมเลันนี้ในแมงกานีส-ออกไซด์อะคริลิก

ดัดแปลงวิธีเตรียมเลันนี้ในแมงกานีสออกไซด์จากเลันนี้อะคริลิก ($\text{MnO}_2 \text{ AF}$) ของ Moore and Reid (1973) และ Moore (1976) ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการทดลองสอบสมบัติเบื้องต้นของเลันนี้ เป็นวิธีเตรียมเลันนี้ในแมงกานีสออกไซด์ 4 วิธีดังนี้ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 แผนภูมิการเตรียมเลันนี้ในแมงกานีสออกไซด์ที่แตกต่างกัน 4 วิธี (ดัดแปลงจาก Moore and Reid (1973) และ Moore (1976))

วิธีที่ 1 แซ่เลันนี้อะคริลิกใน 0.5 M KMnO_4 ที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง หรือจนเลันนี้เปลี่ยนจากลีข้าวเป็นสีดำมันหลังจากนั้นล้างด้วยน้ำกลั่นปราศจากไอออน (deionized distilled water; DDW) ทำให้ฟูและอบที่อุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง เลันนี้ในแมงกานีสออกไซด์ที่เตรียมได้ตามวิธีนี้เรียกว่า “ $\text{MnO}_2 \text{ AF-1}$ ”

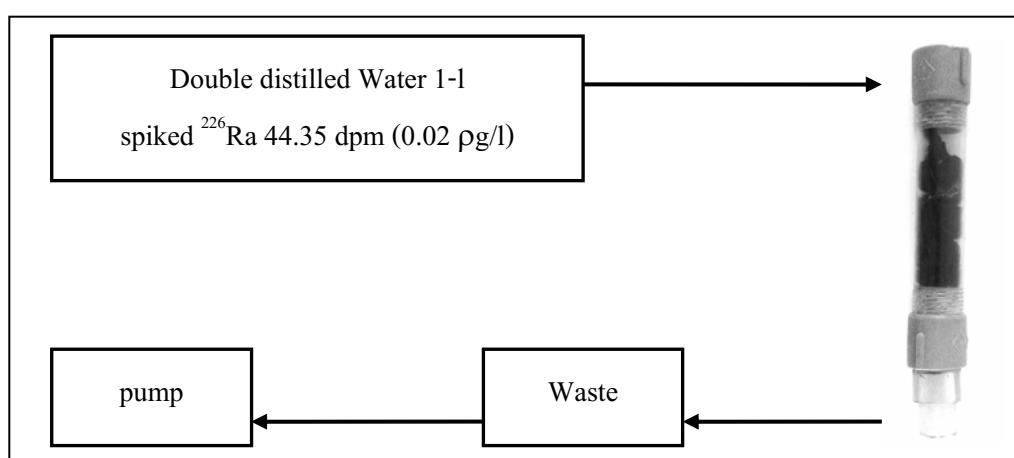
วิธีที่ 2 แซ่เลันนี้อะคริลิกใน 0.5 M KMnO_4 ที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 11 วัน ล้างด้วยน้ำ DDW ทำให้ฟูและอบที่อุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง เลันนี้ในแมงกานีสออกไซด์ที่เตรียมได้ตามวิธีนี้เรียกว่า “ $\text{MnO}_2 \text{ AF-3}$ ”

วิธีที่ 3 แซ่เลันนี้อะคริลิกใน 3 M NaOH ที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง หรือจนเลันนี้เปลี่ยนจากลีข้าวเป็นสีล้มแดง ล้างด้วยน้ำ DDW แล้วแซ่ใน 0.5 M KMnO_4 ที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง หรือจนเลันนี้เปลี่ยนจากลีข้าวเป็นสีล้มแดงเป็นสีดำมัน หลังจากนั้นล้างด้วยน้ำ DDW ทำให้ฟูและอบที่อุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง เลันนี้ในแมงกานีส-ออกไซด์ที่เตรียมได้ตามวิธีนี้เรียกว่า “ $\text{MnO}_2 \text{ AF-2}$ ”

วิธีที่ 4 แซลน์ไฮอะคริลิกใน 3 M NaOH ที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง หรือจนเล่นไฮอะคริลิกเปลี่ยนจากสีขาวเป็นสีเข้มแดง ล้างด้วยน้ำ DDW และแซลน์ใน 0.5 M KMnO₄ ที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 11 วัน ล้างด้วยน้ำ DDW ทำให้ฟูและอบที่อุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง เล่นไฮแมงกานีสออกไซด์ที่เตรียมได้ตามวิธีนี้เรียกว่า “MnO₂ AF-4”

ศึกษาประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 ของเล่นไฮแมงกานีสออกไซด์แต่ละชนิดที่เตรียมได้ โดยเติมสารละลายน้ำร้อนเรเดียม-226 จำนวน 22.18 จำนวนสลายตัวต่อนาทีต่อมิลลิลิตร (dpm/ml) คิดเป็นความเข้มข้น 10.0 นาโนกรัมต่อลิตร (ng/l) จำนวน 2 มิลลิลิตร ลงในน้ำกลั่น (double distilled water; DW) ปริมาตร 1 ลิตร หรือคิดเป็น ความเข้มข้น 0.02 พิโคกรัมต่อลิตร (pg/l) และกรองผ่านเล่นไฮแมงกานีสออกไซด์หนัก 5 กรัม ที่บรรจุในชุดกรองทำจากท่อพลาสติกพีวีซีทรงกระบอก

ขนาดเล่นผ่านศูนย์กลาง 1.27 เซนติเมตร ยาว 20 เซนติเมตร ในระบบปิด (ภาพที่ 2) โดยควบคุมอัตรากรองที่ 250 มิลลิลิตรต่อนาที ทำเช่นเดียวกันนี้กับเล่นไฮแต่ละชนิดและทำการทดลอง 3 ชั้น การหาค่าเบลงก์รวมของเล่นไฮแต่ละชนิดทำโดยกรองน้ำกลั่นปริมาตร 1 ลิตร ผ่านเล่นไฮซึ่งควบคุมน้ำหนัก และอัตรากรองเช่นเดียวกับการหาประสิทธิภาพของเล่นไฮ ทำการทดลอง 3 ชั้น การวิเคราะห์ปริมาณของเรเดียม-226 ตามวิธีวิเคราะห์ทางเคมีของ เพชรินโซค จินตเครณี (2541) มีหลักการคือแยกเรเดียมและธาตุปริมาณน้อยอื่นจาก MnO₂ AF ด้วยกรด แยกสารรับกรน ทำให้เรเดียม-226 ในตัวอย่างบวสุทธิ์ แล้วตอกตะกอนเรเดียมในรูปของสารประกอบแบเรียม-เรเดียมชัลเฟต (Ba-RaSO₄) เพื่อวัดปริมาณเรเดียม-226 ด้วยเครื่องวัดรังสีเอกซ์เรย์ gas flow proportional counter ยี่ห้อ Berthold รุ่น LB770 แบบ 10 channel Low-Level counter

ภาพที่ 2 แผนภูมิการต่อชุดกรองบรรจุ MnO₂ AF ในระบบกรองที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

การทดลองที่ 2 การศึกษาน้ำหนักของเล่นไฮแมงกานีสออกไซด์อะคริลิกที่เหมาะสม

ทำโดยเติมสารละลายน้ำร้อนเรเดียม-226 ลงในน้ำกลั่นปริมาตร 1 ลิตร คิดเป็นความเข้มข้น 0.02 pg/l และกรองผ่านเล่นไฮที่พบว่ามีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 สูงสุดจากการทดลองที่ 1 หนัก 2.5, 5 และ 10 กรัม ตามลำดับ โดยควบคุมอัตรากรอง 250 มิลลิลิตรต่อนาที ทำการทดลอง 3 ชั้น การวิเคราะห์ปริมาณเรเดียม-226 ตามวิธีวิเคราะห์ทางเคมี เช่นเดียวกับการทดลองที่ 1

การทดลองที่ 3 การศึกษาอัตรากรองที่เหมาะสม

ทำโดยเติมสารละลายน้ำร้อนเรเดียม-226 ลงในน้ำกลั่นปริมาตร 1 ลิตร คิดเป็นความเข้มข้น 0.02 pg/l และกรองผ่านเล่นไฮที่พบร่วมประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 สูงสุดจากการทดลองที่ 2 โดยควบคุมอัตรากรอง 250, 500 และ 1000 มิลลิลิตรต่อนาที ตามลำดับ ทำการทดลอง 3 ชั้น การวิเคราะห์ปริมาณเรเดียม-226 ตามวิธีวิเคราะห์ทางเคมีเช่นเดียวกับการทดลองที่ 1

การทดลองที่ 4 การเก็บและวิเคราะห์ปริมาณเรเดียม-226 จากน้ำทะเลโดยใช้เส้นใยแมงกานีสอกรากไฮดร็อกวิลลิก

เก็บตัวอย่างน้ำเพื่อวิเคราะห์ปริมาณเรเดียม-226 จากบริเวณบางปงกงเอสทูรี จำนวน 6 สถานี ดังแสดงในตารางที่ 3 และภาพที่ 5 โดยใช้เลี้นไขแมงกานีลอกอิไซด์ที่มีประลิทึกวิภากรการดูดซับเรเดียม-226 สูงสุดจากการทดลองที่ 1-3 การเก็บตัวอย่างน้ำทำโดยตักน้ำจากแต่ละสถานีบรรจุใส่ถังโพลีเอธิลีนแล้วกรองตัวอย่างน้ำตามแรงโน้มถ่วงผ่านเลี้นไขแมงกานีลอกอิไซด์หนัก 5 กรัม ที่บรรจุในท่อพลาสติกที่ใช้กับการทดลองที่ 1-3 โดยควบคุมอัตรากรอง 500 มิลลิลิตรต่อนาที ตัวอย่างเลี้นไขนำเสนอในรูปภาพที่ 5 ที่แสดงปริมาณเรเดียม-226 ในน้ำที่ได้จากการทดลองที่ 1

การคำนวณ

- ร้อยละเคมีคอลลิลด์ (percent chemical yield; %C) คำนวณตามสมการ $%C = 2.9421 \times w$ และร้อยละ ประสิทธิภาพ การตรวจวัดรังสีเนื่องจากการดูดกลืนในตัวเอง (percent self adsorption; %S) คำนวณตามสมการ $%S = 27.9636 \times T^{-0.6152}$ (ชนิชฐา กมลรัตน์, 2523; บุญสม พรเทพเกษมลันต์, 2525; เพชรินทร์ จันตเศรษฐี, 2541)

2. ร้อยละประสิทธิภาพในการดูดซับเรเดียม-226 ของเส้นใยเมงกานีสอยไชร์ด ($\%Ef$) คำนวณตามสมการ (ชนิชชูจากมลรัตน์, 2523)

$$\%Ef = \frac{(R - B)' \times C \times S}{(R - B) \times C' \times S' \times W} \times 100$$

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยร้อยละประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 และค่าเฉลี่ยแบลงก์ของเลนัย (dpm/g)

type	Self adsorption (%)	Chemical yield (%)	% efficiency ±1σ
MnO ₂ AF-1	37.80 ± 0.61	26.18 ± 0.51	50.46 ± 1.59
MnO ₂ AF-2	16.60 ± 0.41	99.74 ± 1.00	94.95 ± 2.18
MnO ₂ AF-3	24.67 ± 0.50	52.37 ± 0.72	10.61 ± 0.73
MnO ₂ AF-4	16.25 ± 0.40	103.27 ± 1.02	10.28 ± 0.72

type	Self adsorption (%)	Chemical yield (%)	blank (dpm/g) $\pm 1\sigma$
MnO ₂ AF-1	33.55 $\pm$ 0.58	31.77 $\pm$ 0.56	0.04 $\pm$ 0.07
MnO ₂ AF-2	27.19 $\pm$ 0.52	44.72 $\pm$ 0.67	0.15 $\pm$ 0.13
MnO ₂ AF-3	48.68 $\pm$ 0.70	17.36 $\pm$ 0.42	0.03 $\pm$ 0.06
MnO ₂ AF-4	43.06 $\pm$ 0.66	21.18 $\pm$ 0.46	0.69 $\pm$ 0.28

3. ปริมาณเรเดียม-226 จากตัวอย่างน้ำ (A' ; Bq/l)
คำนวณตามสมการ (ชนิชฐา กมลรัตน์, 2523)

$$A' = \frac{(R - B)' \times C \times S \times A}{(R - B) \times C' \times S' \times V \times 2.22}$$

เมื่อ A คือปริมาณสารมาร์ตรฐานเรเดียม-226 ในหน่วยจำนวน
สลายตัวต่อนาที (disintegrations per minute; dpm)

C และ C' คือร้อยละเคมีคอลิลิต์ของสารมาตรฐาน และตัวอย่างตามลำดับ

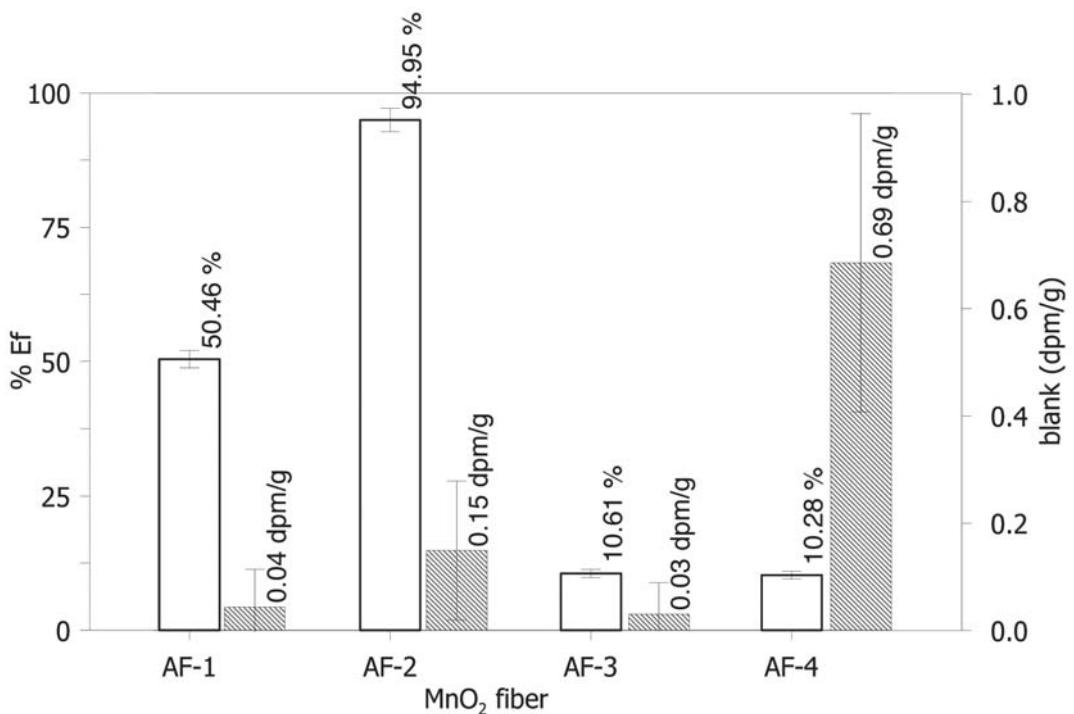
$(R - B)$ และ $(R - B)'$ คือปริมาณเรเดียม-226 สุทธิที่วัดได้จากสารมาตรฐานและตัวอย่างในหน่วยจำนวนนับต่อนาที (counts per minute; cpm) ตามลำดับ

S และ S' คือค่าร้อยละประสิทธิภาพการตรวจดังลีส
เนื่องจากการดูดกลืนในตัวเองของสารมาตรฐานและตัวอย่าง
ตามลำดับ

T คือความหนาของตะกอนแบบเรียมชัลเฟต (BaSO_4) ในหน่วยมิลลิกรัมต่อตารางเซนติเมตร (mg/cm^2)

V គិតប្រិមាណទាត់វិញ្ញាននៃការងារ (I)

w คือน้ำหนักตะกอนของ BaSO_4 หลังการตอกตะกอนในหน่วยมิลลิกรัม (mg)

ภาพที่ 3 ค่าเฉลี่ยร้อยละประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 และค่าเฉลี่ยแบล็งก์ของเส้นใย (dpm/g)

ผลการทดลองและวิเคราะห์ผล

ผลการศึกษา (ตารางที่ 1 และภาพที่ 3) พบว่าเส้นใยแมงกานีสออกไซด์ที่เตรียมจากเส้นใยอะคริลิกชนิด TORAY 3 denier ที่ผลิตในประเทศไทย มีค่าประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 ดังนี้ MnO₂ AF-1 50.46±1.59%, MnO₂ AF-2 94.95±2.18%, MnO₂ AF-3 10.61±0.73% และ MnO₂ AF-4 10.28±0.72% และมีค่าเฉลี่ยแบล็งก์ดังนี้ MnO₂ AF-1 0.04±0.07 dpm/g, MnO₂ AF-2 0.15±0.13 dpm/g, MnO₂ AF-3 0.03±0.06 dpm/g และ MnO₂ AF-4 0.69±0.28 dpm/g โดยพบว่าเส้นใยชนิด MnO₂ AF-2 มีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 สูงกว่าเส้นใยชนิด MnO₂ AF-1, MnO₂ AF-3 และ MnO₂ AF-4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$) แสดงการเตรียมเส้นใยแมงกานีสออกไซด์โดยแซ่เส้นใยอะคริลิกในสารละลายน้ำเดี่ยมไ酉ดรอกไซด์ ความเข้มข้น 3 มอลาร์ ที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง จนเส้นใยเปลี่ยนจากสีขาวเป็นสีล้มเหลว ก่อนแซ่ในสารละลายน้ำเดี่ยมไ酉แลกเปลี่ยนเบอร์ร์ 時間が長くなると、効率が低下する傾向がある。

และพบว่ามีประสิทธิภาพมากกว่า เพชญ์โซชค จันตเศรษฐี (2541) ที่รายงานว่าเส้นใยแมงกานีสออกไซด์ที่เตรียมจากเส้นใยในลอน มีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 จากน้ำทะเลร้อยละ 39.9 ± 6.3 และมีประสิทธิภาพใกล้เคียงกับ Moore and Reid (1973) รายงานว่าเส้นใยแมงกานีสออกไซด์ที่เตรียม จากเส้นใยอะคริลิกชนิด Monsanto 'Acrilan' 3.0 denier type B-16 มีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 จากน้ำทะเลมากกว่าร้อยละ 95 และ Yamada and Nozaki (1986) ที่รายงานว่าเส้นใยแมงกานีสออกไซด์ที่เตรียมจากเส้นใยอะคริลิกชนิด TORAY 3.0 denier มีประสิทธิภาพ การดูดซับเรเดียม-226 จากน้ำทะเลร้อยละ 98 ทั้งนี้เนื่องจากเส้นใยอะคริลิกมีขนาดเล็กกว่าในลอน ดังนั้นเมื่อแซ่เส้นใยนี้ในสารละลายน้ำเดี่ยมไ酉แลกเปลี่ยนเบอร์ร์ 時間が長くなると、効率が低下する傾向がある。

แมงกานีสออกไซด์ที่เตรียมจากเส้นใยอะคริลิกเป็นบริษัทมากกว่าเส้นใยในลอน ทำให้เส้นใยแมงกานีสออกไซด์อะคริลิกมีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 มากกว่าเส้นใยแมงกานีสออกไซด์ในลอน (Moore & Reid, 1973; Nozaki, 1983; Moore & Santschi, 1986) ในขณะที่ความเข้มข้นของสารเคมี และอุณหภูมิที่ใช้เตรียมเส้นใยแมงกานีสออกไซด์ในการศึกษา ครั้นนี้ต่างจากที่เคยมีรายงานไว้ จึงอาจทำให้เส้นใยที่เตรียมได้มี

ประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 แตกต่างจากที่เคยมีรายงานโดย Moore and Reid (1973) เตรียมเล่นไนแมงกานีสออกไซด์โดยแซ่ลนิออกซิคลิกในสารละลายน้ำเดียมไอกอราคไซด์ ความเข้มข้น 6 นอร์มัล ที่อุณหภูมิ 80-90 องศาเซลเซียส ก่อนแซ่ลในสารละลายน้ำแมงกานีสคลอไรด์ ความเข้มข้น 5 นอร์มัล ที่อุณหภูมิ 30-40 องศาเซลเซียส ทำให้แมงกานีสออกไซด์จับที่ผิวของเล่นไนออกซิคลิกได้น้อยกว่า 50% และ สันนิษฐานว่า Moore (1976) และ Yamada and Nozaki (1986) เตรียมเล่นไนแมงกานีสออกไซด์โดยแซ่ลนิออกซิคลิกในสารละลายน้ำเดียมไอกอราคไซด์ ความเข้มข้น 6 นอร์มัล ที่อุณหภูมิ 80-90 องศาเซลเซียส และจึงนำไปแซ่ลในสารละลายน้ำโพแทสเซียมเปอร์แมงกานेट ความเข้มข้น 0.5 โมลาร์ ที่อุณหภูมิ 70-80 องศาเซลเซียส ทำให้แมงกานีสออกไซด์จับที่ผิวของเล่นไนได้มากขึ้น และเล่นไนที่เตรียมได้มีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 จากน้ำทะเลมากกว่า 95% โดยแซ่ลนิออกซิคลิกในสารละลายน้ำเดียมไอกอราคไซด์ ความเข้มข้น 6 นอร์มัล ที่อุณหภูมิ 80-90 องศาเซลเซียส แล้วจึงนำไปแซ่ลในสารละลายน้ำโพแทสเซียมเปอร์แมงกานेट ความเข้มข้น 0.5 โมลาร์ ที่อุณหภูมิ 70-80 องศาเซลเซียส ทำให้แมงกานีสออกไซด์จับที่ผิวของเล่นไนได้มากขึ้น และเล่นไนที่เตรียมได้มีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 จากน้ำทะเลเรื่อยๆ 98 อายุร์กิตามผลการศึกษาได้แสดงให้เห็นวิธีการที่สามารถใช้เตรียมเล่นไนแมงกานีสออกไซด์ให้มีประสิทธิภาพสูงพอที่จะนำเล่นไนแมงกานีสออกไซด์นี้ไปใช้ในการดูดซับเรเดียม-226 ในภาคสนามได้

เมื่อพิจารณาเบลงก์ของเล่นไนที่เตรียมได้จากการทดลองนี้ พบว่าเบลงก์ของ MnO_2 AF-2 (0.15 ± 0.13 dpm/g) สูงกว่าเบลงก์ของ MnO_2 AF-1 (0.04 ± 0.07 dpm/g) และ MnO_2 AF-3 (0.03 ± 0.06 dpm/g) และให้เห็นว่าการเตรียม MnO_2 AF-2 โดยแซ่ลนิออกซิคลิกในสารละลายน้ำเดียมไอกอราคไซด์

ความเข้มข้น 3 โมลาร์ ที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ทำให้เบลงก์สูงกว่าการแซ่ลในสารละลายน้ำโพแทสเซียมเปอร์แมงกานेट ความเข้มข้น 0.5 โมลาร์ โดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ Moore and Reid (1973) ว่าการแซ่ลนิออกซิคลิกในสารละลายน้ำเดียมไอกอราคไซด์ในลอน ที่รายงานโดย เพชรบูรณ์ จันตเครณี (2541) และเมื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 ของเล่นไนแล้ว พบว่าเบลงก์ของเล่นไนแทบจะไม่มีความสำคัญ จนอาจตัดทิ้งได้

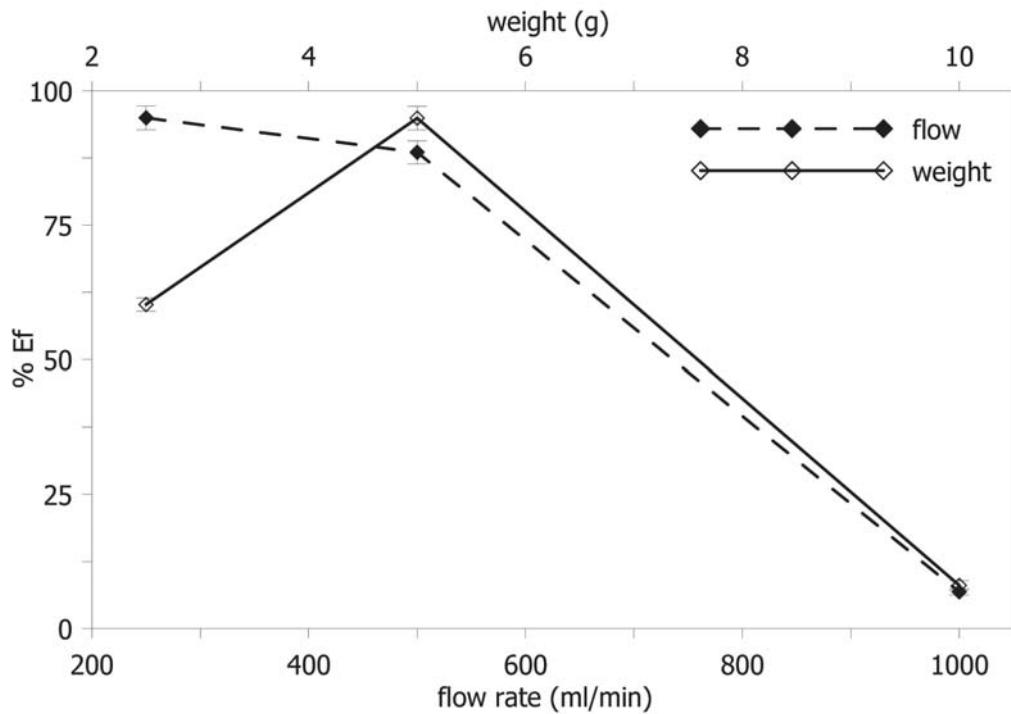
ผลการศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยร้อยละประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 ของ MnO_2 AF-2 หนัก 2.5, 5 และ 10 กรัม เป็น 60.21 ± 1.23 , 94.94 ± 2.18 และ 8.01 ± 0.90 ตามลำดับ (ตารางที่ 2 และภาพที่ 4) โดยพบว่า MnO_2 AF-2 หนัก 5 g มีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 สูงสุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และแสดงว่าการใช้เล่นไนหนัก 5 g ก็เพียงพอต่อการดูดซับเรเดียม-226 โดยมีประสิทธิภาพการดูดซับสูงสุด และค่าเฉลี่ยร้อยละประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 ของ MnO_2 AF-2 ที่อัตรากรอง 250, 500 และ 1000 มิลลิลิตรต่อน้ำที่ เป็น 94.95 ± 2.18 , 88.56 ± 2.10 และ 6.83 ± 0.58 ตามลำดับ โดยพบว่าที่อัตรากรอง 250 มิลลิลิตรต่อน้ำที่ เล่นไนมีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 สูงสุด และไม่แตกต่างกับอัตรากรอง 500 มิลลิลิตรต่อน้ำที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) แต่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอัตรากรอง 1000 มิลลิลิตรต่อน้ำที่แสดงว่าการกรองด้วย

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยร้อยละประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 ของ MnO_2 AF-2 ที่น้ำหนักและอัตรากรองต่างกัน

weight (g)	Self adsorption (%)	Chemical yield (%)	% efficiency $\pm 1\sigma$
2.5	30.22 ± 0.55	37.66 ± 0.61	60.21 ± 1.23
5.0	16.60 ± 0.41	99.74 ± 1.00	94.94 ± 2.18
10.0	19.18 ± 0.44	78.85 ± 0.89	8.01 ± 0.90

flow rate (ml/min)	Self adsorption (%)	Chemical yield (%)	% efficiency $\pm 1\sigma$
250	16.60 ± 0.41	99.74 ± 1.00	94.95 ± 2.18
500	18.43 ± 0.43	84.14 ± 0.92	88.56 ± 2.10
1000	21.30 ± 0.46	66.49 ± 0.82	6.83 ± 0.58

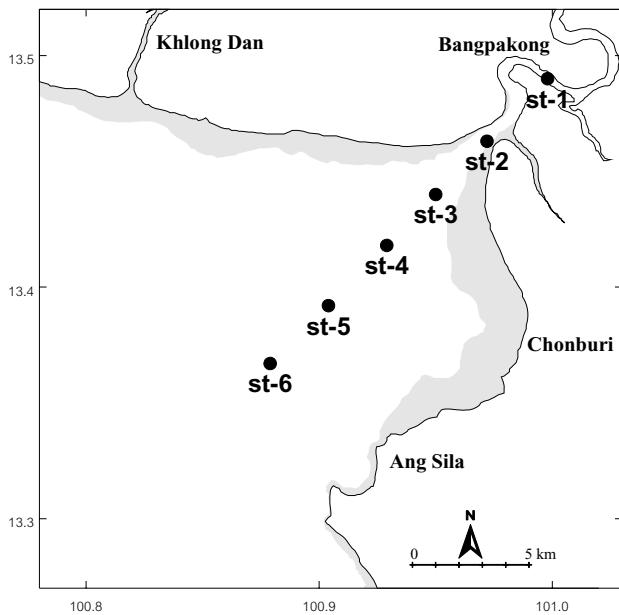
ภาพที่ 4 ค่าเฉลี่ยร้อยละประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 ของ MnO_2 AF-2 ที่น้ำหนักและอัตรากรองต่างกัน

อัตรา 250-500 มิลลิลิตรต่อน้ำที่ มีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 ใกล้เคียงกัน แต่เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 ของเล่นในน้ำหนัก 10 กรัม ที่อัตรากรอง 1000 มิลลิลิตร แล้วพบว่ามีค่าต่ำมาก ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการที่บรรจุเส้นใยมากเกินไปในชุดกรองขนาดเดียวกันกับเล่นในน้ำหนัก 2.5 และ 5 กรัม และใช้อัตรากรองสูงเกินไป ทำให้เส้นใยดูดซับเรเดียม-226 ได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น สอดคล้องกับการศึกษาของ Moore and Reid (1973) ว่าเมื่อกรองน้ำทะเลปริมาตร 20 ลิตร ผ่านเส้นใยหนัก 5 กรัม ด้วยอัตรากรอง 100 มิลลิลิตรต่อน้ำที่ พบร่วมกันในน้ำทะเลมากกว่าร้อยละ 95 แต่เมื่อกรองน้ำทะเลปริมาตร 170 ลิตร ผ่านเส้นใยหนัก 40 กรัม ด้วยอัตรากรอง 10 ลิตรต่อน้ำที่ พบร่วมกันในน้ำทะเลเพียงร้อยละ 56 และสอดคล้องกับการศึกษาของ Yamada and Nozaki (1986) ว่าเมื่อกรองน้ำทะเลปริมาตร 133-1503 ลิตรผ่านเส้นใยแมงกานีสออกไซด์ออกซิลิก น้ำหนักประมาณ 35 กรัม ด้วยอัตรากรอง 2.5 ลิตรต่อน้ำที่ พบร่วมกันในน้ำทะเลร้อยละ 98 ดูดซับเรเดียม-226 จากน้ำทะเลร้อยละ 98

ประสิทธิภาพการตรวจวัดรังสีเนื่องจากการดูดกลืนในตัวเองมีค่าอยู่ในช่วง $12.92-48.68$ โดยมีค่าเฉลี่ย 22.63 ± 10.73 และร้อยละเคมีคอลิล์มีค่าอยู่ในช่วง $17.36-159.17$ ค่าเฉลี่ย 86.54 ± 47.88 (ตารางที่ 1, 2 และ 4) พบร่วยวัตถุโดยร้อยละ

ตารางที่ 3 สถานีเก็บตัวอย่างน้ำบริเวณบางปะกงເຂດຫຼວງ ເພື່ອ
ວິເຄາະທີ່ປັບມານເຮັດໄຍ້ມ-226 ແລະ ປຣິມາຕຽນໜ້າ

station	position	volume (l)
st-1	13° 29' 24.0"	100° 59' 52.8"
st-2	13° 27' 46.8"	100÷58' 19.2"
st-3	13° 26' 24.0"	100÷57' 00.0"
st-4	13° 25' 04.8"	100÷55' 44.4"
st-5	13° 23' 31.2"	100÷54' 14.4"
st-6	13° 22' 01.2"	100÷52' 44.4"

ภาพที่ 5 สถานีเก็บตัวอย่างน้ำเพื่อวิเคราะห์ปริมาณเรเดียม-226 บริเวณบางปะกงอสุธรี

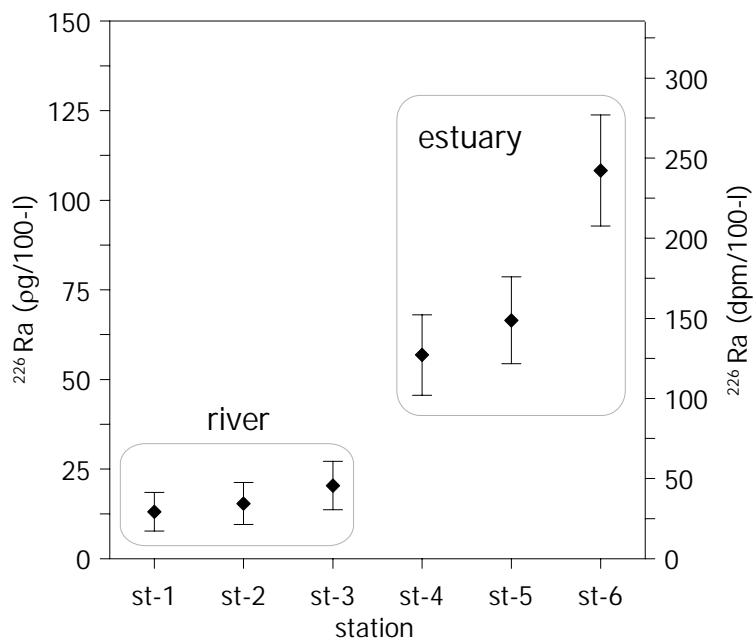
ประลิทธิภาพการตรวจดังสีเนื่องจากการดูดกลืนในตัวเองมีค่า น้อยกว่าที่รายงานไว้โดย ชนิษฐา กมลรัตน์ (2523) (ร้อยละ 30.31 -78.38) และมีค่ามากกว่าที่รายงานโดย บุญสม พรเทพเกشمลันต์ (2525) (ร้อยละ 8.88-17.00) เนื่องจากความหนาของตะกอนจากการทดลองมีค่าไม่ถูกในช่วงที่เคยมีรายงานไว้ ซึ่งเมื่อพิจารณา วิธีวิเคราะห์ทางเคมีซึ่งมีการเติม EDTA 20 มิลลิลิตร และ Thenoyl-Ttrifluoro-Acetone (TTA) 5 มิลลิลิตร เพื่อกันการ ตกตะกอนของสารละลายแคลเซียม เหล็ก ยูเรเนียม และแบเรียม ในน้ำ (ชนิษฐา กมลรัตน์, 2523) ถึงแม้ว่าสารเหล่านี้ตกตะกอน ตัวยกไม่ทำให้น้ำหนักตะกอนเพิ่มขึ้นแต่อย่างใดเนื่องจากสารเหล่านี้

ละลายอยู่ในน้ำอยู่มาก ($90\text{-}432 \text{ }\mu\text{mol/kg}$ หรือประมาณ $0.013\text{-}0.059 \text{ mg/kg}$) (Nozaki *et al.*, 2001) ดังนั้นน้ำหนักตะกอนที่เพิ่มขึ้นจึงจะเกิดจากการดูดความชื้นจากอากาศ เมื่อนำ ตัวอย่างออกจากโถดูดความชื้นแล้วว่างทิ้งไว้ในอากาศก่อนการ ตรวจวัด ซึ่งควรต้องเพิ่มความระมัดระวังมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ต้องมีการปรับค่าร้อยละเคมีคลายลด ให้เป็นร้อยละร้อยก่อนนำมาใช้ในการคำนวณปริมาณเรเดียม-226 ต่อไป และปริมาณเรเดียม-226 ที่คำนวณได้ ก็ยังอยู่ในช่วงที่รายงานไว้ โดย Moore and Reid (1973), Yamada and Nozaki (1986), Nozaki *et al.* (2001), Breier and Edmonds (2006)

ผลการศึกษา (ตารางที่ 4 และภาพที่ 6) แสดงให้เห็นว่า สามารถใช้เล่นไนแมงกานีสออกไซด์ร่วมกับวิธีวิเคราะห์ทางเคมี เพื่อตรวจดับปริมาณเรเดียม-226 ละลายน้ำได้ที่ความเข้มข้น 0.02 qg/l และเล่นไนแมงกานีสออกไซด์ที่ใช้เพื่อดูดซับ เรเดียม-226 จากตัวอย่างน้ำทะเลเบรเวิมารต 4 ลิตร จากการ ตรวจดับปริมาณเรเดียม-226 ละลายน้ำบริเวณบางปะกงอสุธรี มีการเปลี่ยนแปลงในช่วง 13.11 ± 2.43 ถึง $108.29\pm6.98 \text{ qg/100-l}$ ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับที่รายงานไว้โดย Moore and Reid (1973), Yamada and Nozaki (1986), Nozaki *et al.* (2001), Breier and Edmonds (2006) และ เพชริญโชค จันตเศรษฐี (2541) นอกจากนี้ยังพบปริมาณเรเดียม-226 มีแนวโน้มเพิ่ม มากขึ้นจากปากแม่น้ำออกสู่ทะเล อย่างไรก็ตามข้อมูลที่ได้จากการตรวจดับปริมาณเรเดียม-226 จากน้ำทะเลนี้ ได้มาจากการ ตรวจดับปริมาณเรเดียม-226 จากน้ำทะเลน้ำ ทำให้มีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการ พิจารณาการกระจายของเรเดียม-226 ละลายน้ำบริเวณนี้ได้ใน แบบของการเปลี่ยนแปลงในเชิงพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล ดังนั้นจึงควรมีการตรวจดับปริมาณเรเดียม-226 ละลายน้ำให้ ครอบคลุมพื้นที่และควรมีการตรวจดูในรอบปี

ตารางที่ 4 การเปลี่ยนแปลงปริมาณเรเดียม-226 บริเวณบางปะกงอสุธรี

station	Self adsorption (%)	Chemical yield (%)	Ra-226 $\pm 1\sigma$ (dpm/100-l)	Ra-226 $\pm 1\sigma$ (qg/100-l)
st-1	14.02	139.16	29.10 ± 5.39	13.11 ± 2.43
st-2	13.11	155.34	34.23 ± 5.85	15.42 ± 2.64
st-3	12.92	159.17	45.32 ± 6.73	20.41 ± 3.03
st-4	15.44	118.86	126.17 ± 11.23	56.83 ± 5.06
st-5	13.41	149.75	147.63 ± 12.15	66.50 ± 5.47
st-6	13.65	145.34	240.39 ± 15.50	108.29 ± 6.98

ภาพที่ 6 การเปลี่ยนแปลงปริมาณเรเดียม-226 บริเวณบางปะกงอสุรี

สรุป

การเตรียมเส้นในแม่�始มีสอกอไซด์อะคริลิกโดยแช่เส้นในอะคริลิกในสารละลายน้ำเดี่ยมไอกрокไซด์ความเข้มข้น 3 มิลลาร์ที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง หรือจนเส้นในเปลี่ยนเป็นสัมแดง ก่อนแช่ในสารละลายน้ำเดี่ยมเบอร์-แมงกาเนต ความเข้มข้น 0.5 มิลลาร์ที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง หรือจนเส้นในเปลี่ยนเป็นสีดำมัน ทำให้เส้นใหญ่ที่ได้มีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 สูงสุดคิดเป็นร้อยละ 94.95 ± 2.18 โดยมีค่าเบลงก์ต่อ 0.15 ± 0.13 dpm/g จนอาจตัดทิ้งได้ การกรองตัวอย่างน้ำที่เติมสารมาตรฐานผ่านเส้นในน้ำหนัก 5 กรัม บรรจุในห่อพลาสติกทรงกระบอกขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.27 เซนติเมตร ยาว 20 เซนติเมตร พบร่วมเส้นใหญ่มีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 สูงสุดคิดเป็นร้อยละ 94.94 ± 2.18 และอัตรากรองที่ 250 และ 500 มิลลิลิตรต่อน้ำที่เส้นใหญ่มีประสิทธิภาพการดูดซับเรเดียม-226 คิดเป็นร้อยละ 88.5 ± 2.10 และ 94.95 ± 2.18 ตามลำดับ

สามารถใช้เส้นในแม่�始มีสอกอไซด์ร่วมกับวิธีวิเคราะห์ทางเคมีเพื่อตรวจวัดปริมาณเรเดียม-226 ละลายน้ำได้ที่ความเข้มข้น 0.02 pg/l และเส้นใหญ่มีประสิทธิภาพ สูงมากพอที่ใช้ในการดูดซับเรเดียม-226 จากตัวอย่างน้ำทะเลบริเวณ 4 ลิตร จากการตรวจวัดพบปริมาณเรเดียม-226 ละลายน้ำบริเวณบางปะกงอสุรีมีการเปลี่ยนแปลงในช่วง 13.11 ± 2.43 ถึง 108.29 ± 6.98 pg/100-l โดยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจากปากแม่น้ำออกสู่ทะเล

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณการสนับสนุนเงินอุดหนุนการวิจัยประเภทเงินรายได้ประจำปี 2543 คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ภาควิชา化วิชศาสตร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์อุปกรณ์ และสารเคมีบางส่วน อาจารย์ฤทธิ์ มีลักษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณี พักคง ภาควิชาสร้างสีประยุกต์และไอโซโทป คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการวิเคราะห์ตัวอย่าง

เอกสารอ้างอิง

- ชนิชชา กมลรัตน์. (2523). การพัฒนาวิธีทางเคมีวิเคราะห์สำหรับการหาระดีเยียม-226 โดยวิธีการตกลงก่อน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชานิวเคลียร์เทคโนโลยี, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญสม พรเทพเกษมลันต์. (2525). การศึกษาเบื้องต้นถึงความแรงรังสีร่วมแอลฟ่าและปริมาณของระดีเยียม-226 ในน้ำจืดของทุกภาคของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชานิวเคลียร์เทคโนโลยี, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพชรุณิช จินตเศรษฐี. (2541). ความเป็นไปได้ในการศึกษาการไหลเวียนของมวลน้ำชั้นล่างในอ่าวไทยโดยใช้ตัวติดตามกัมมันตรังสีระดีเยียม-226 ตามธรรมชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาชีวทัศนศาสตร์ทางทะเล, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พูเกียรติ ลินาคม, ชนิชชา ครีสุขสวัสดิ์, บุญสม พรเทพเกษมลันต์, และนันทนนา สันติวุฒิ. (2531). กัมมันตรังสีร่วมเบตา กัมมันตรังสีร่วมแอลฟ่า และปริมาณระดีเยียม-226 ของน้ำผิวดินในประเทศไทย. รายงานวิจัย. สำนักงานพลังงานประมาณเพื่อสันติ.
- Breier, J.A., & Edmonds, H.N. (2006). High ^{226}Ra and ^{228}Ra Activities in Nueces Bay, Texas, Indicate Large Submarine Saline Discharges. *Marine Chemistry*, (in press)
- Faure, G. (1986). *Principle of Isotope Geology*. (2nd ed.). New York : John Wiley & Sons.
- Hancock, G. J., & Murray, A. S. (1996). Source and Distribution of Dissolved Radium in the Bega River Estuary, Southeastern Australia. *Earth and Planetary Science Letters*, 138, 145-155.
- International Atomic Energy Agency (IAEA). (1990). *The Environmental Behavior of Radium: Volume 1. Technical Reports Series No. 310*. Austria : IAEA
- Lee, Yong-Woo, & Kim, Guebuem. (2006). Linking Groundwater-Borne Nutrients and Dinoflagellate Red-Tide Outbreaks in the Southern Sea of Korea Using a Ra Tracer. *Estuarine coastal and shelf scienc*, 1-9.
- Mays, C.W., Rowland, R.E., & Stehney, A.F. (1985). Cancer Risk from the Life Time intake of Ra and U Isotope. *Health Phys.*, 48, 635-637.
- Moore, W.S. (1969). Oceanic Concentration of $^{228}\text{Radium}$. *Earth Planet. Sci. Lett.*, 437-446.
- Moore, W.S. (1976). Sampling Radium-228 in the Deep Ocean. *Deep Sea Research*, 23, 647-651.
- Moore, W.S., & Reid, D.F. (1973). Extraction of Radium from Natural Water Using Manganese-Impregnated Acrylic Fibers. *J. Geophys. Res.*, 78, 8880-8886.
- Moore, W.S., & Santschi, P.H. (1986). Ra-228 in the Deep Indian Ocean. *Deep Sea Research*, 33, 107-120.
- Nozaki, Y. (1983). Determination of Thorium Isotopes in Seawater by Moored MnO_2 - Fibers Method. *J. Oceanogr. Soc. Jpn.*, 39, 129-135.
- Nozaki, Y., Yamamoto, Yoshiyuki, Manaka, Toshiki, Amakawa, Hiroshi, & Snidvongs, Anond. (2001). Dissolved Barium and Radium Isotopes in the Chao Phraya River Estuarine Mixing Zone in Thailand. *Continental Shelf Research*, 21, 1435-1448.
- Seymour, A.H. (1971). *Radioactivity in the Marine Environment*. USA : National Academy of Science.
- United States Environmental Protection Agency (USEPA). (1996). *Drinking Water Regulations and Health Advisories*. Washington DC: Office of Water, United States Environmental Protection Agency. (EPA 822-B-96-002)
- Yamada, M., & Nozaki, Y. (1986). Radium Isotopes in Coastal and Open Ocean Surface Water of the Western North Pacific. *Mar. Chem.*, 19, 379-387.
- Wang, C.H., & Willis, David L. (1965). *Radiotracer Methodology in Biological Science*. USA : Prentice-Hall.